

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ

ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΦΟΡ/ΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΗΤΡΩΟΥ

ΤΜΗΜΑ: Β'

Αθήνα 4 Αυγούστου 2009

Αριθμ. Πρωτ.: 1077067/1192/ΔΜ Β'

ΠΟΛ:1100

Ταχ. Δ/ση : Καρ. Σερβίας 10

Ταχ. Κωδ. : 101 84

Πληροφορίες : Β. Σίδερη

Τηλέφωνο : 2103375186, -187

Fax : 2103375041

e-mail : mitrwo.b1@yo.syzefxis.gov.gr

Θέμα: «Κοινοποίηση της 152/2009 γνωμοδότησης του ΣΤ' τμήματος του Ν.Σ.Κ., σχετικά με την έξοδο εταίρου από Ε.Π.Ε.»

Κοινοποιούμε τη σχετική με το ανωτέρω θέμα 152/2009 γνωμοδότηση του Στ' Τμήματος του ΝΣΚ, η οποία έγινε αποδεκτή από τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών.

Με τη Γνωμοδότηση αυτή έγινε δεκτό ότι «...για τη χορήγηση δήλωσης μεταβολής εργασιών, σε περίπτωση εξόδου εταίρου από εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, σύμφωνα με το άρθρο 33 παρ. 2 του ν. 3190/1955, δεν αρκεί η απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου, αφού η απώλεια της εταιρικής ιδιότητας δεν συντελείται με την τελεσιδικία της απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου, η οποία αναγνωρίζει την ύπαρξη και τη σπουδαιότητα του προτεινόμενου λόγου και επιτρέπει τη ζητούμενη έξοδο, αλλά από την καταβολή της προσδιορισθείσας με την απόφαση αυτή αξίας της μερίδας συμμετοχής του εξερχόμενου εταίρου.

Σε περίπτωση, όμως, που ο εξερχόμενος εταίρος ΕΠΕ παραιτείται από την αξίωση καταβολής σ' αυτόν της αξίας της μερίδας συμμετοχής του και αναφέρεται τούτο ρητά στη δικαστική απόφαση, καθώς επίσης και ότι δεν τίθεται για το λόγο αυτό θέμα προσδιορισμού

της αξίας της μερίδας συμμετοχής του, ο εν λόγω εταίρος θεωρείται ότι απώλεσε την ιδιότητα του μέλους της ΕΠΕ με την τελεσιδικία της σχετικής απόφασης.

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
Ν. ΠΑΠΑΓΙΑΒΗ

www.sale.gr

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: 154/2009

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

(Τμήμα ΣΤ')

Συνεδρίαση της 7-4-2009

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτριος Αναστασόπουλος, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Μέλη: Σπυρίδων Δελλαπόρτας, Ανδρέας Φυτράκης, Ιωάννης Τριάντος, Ηλίας Ψώνης, Παρασκευάς Βαρελάς, Ασημίνα Ροδοκάλη, Θεόδωρος Ψυχογιός, Στυλιανή Χαριτάκη και Δημήτριος Χανής, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγητής: Αθανάσιος Τσιοκάνης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Υπ' αριθ. 1073952/2701/ΔΜ/2.11.2004 Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών – Γενική Δ/νση Φορολογικών ελέγχων – Διεύθυνση Μητρώου, Τμήμα Β' ,σε συνδυασμό με το 10360754/519/ΔΜΒ/3 Απριλίου 2009 έγγραφο της αυτής Διεύθυνσης.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται σε περίπτωση εξόδου εταιρού από Ε.Π.Ε. ένεκα σπουδαίου λόγου κατόπιν αποφάσεως του προέδρου των Πρωτοδικών σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 33 του ν.3190/1955 και προκειμένου να χορηγηθεί στον εταιρο (εν προκειμένω ομόρρυθμη εταιρεία η οποία συμμετείχε ως εταιρος στην ΕΠΕ με δύο εταιρικά μερίδια) δήλωση μεταβολής εργασιών αν αρκεί μόνον η απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών προκειμένου να χορηγηθεί η βεβαίωση μεταβολής.

Σχετικά με το παραπάνω ερώτημα, το ΣΤ' Τμήμα του Ν.Σ.Κ, γνωμοδότησε ως εξής:

Ι.Α) Ο Ν.3190/1955 «Περί Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης (ΦΕΚ Α'97)» ορίζει:

Έξοδος εταίρου και αποκλεισμός εταίρου

Άρθρον 33.-1. Το καταστατικόν δύναται να περιλαμβάνη διατάξεις περί δικαιώματος των εταίρων όπως εξέλθωσι της εταιρείας, υπό ωρισμένας προϋποθέσεις.

2. Πάς εταίρος δύναται να εξέλθη της εταιρείας ένεκα σπουδαίου λόγου, κατόπιν αποφάσεως του προέδρου των Πρωτοδικών. Δια της αυτής αποφάσεως προσδιορίζεται και η αξία της μερίδος συμμετοχής του εξερχομένου εταίρου, κατ' ανάλογον εφαρμογήν του άρθρου 29 § 1 και §4.

3. Υφισταμένου σπουδαίου λόγου το Δικαστήριον, αιτήσει παντός διαχειριστού ή εταίρου, δύναται να αποκλείση της εταιρείας τινά ή τινάς των εταίρων, εφ' όσον ελήφθη περί τούτου απόφασις της συνελεύσεως. Από της καταβολής εις τον αποκλειόμενον εταίρον της αξίας της μερίδας συμμετοχής αυτού, προσδιοριζομένης κατά τα εν άρθρω 29 παρ.1 και παρ.4 οριζόμενα η εταιρεία συνεχίζεται μεταξύ των λοιπών.

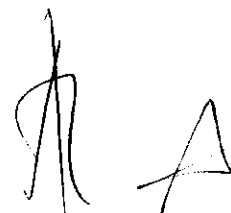
Άρθρο 38. Γενικαί διατάξεις: 1. Τροποποιήσις της εταιρικής συμβάσεως δύναται να γίνει μόνο δι' αποφάσεως της συνελεύσεως, λαμβανομένης δια πλειοψηφίας τουλάχιστον των τριών τετάρτων του όλου αριθμού των εταίρων, εκπροσωπούντων τα τρία τέταρτα του όλου εταιρικού κεφαλαίου.

2. Επιφυλασσομένων των διατάξεων του άρθρου 40 § 4, η κατά την §1 του παρόντος άρθρου απόφασις δέον να περιβληθεί του τόπου του συμβολαιογραφικού εγγράφου.

3. ...

4. Κάθε τροποποίηση της εταιρικής σύμβασης μαζί με ολόκληρο το νέο κείμενο της σύμβασης υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας που ορίζει το άρθρο 8. Πριν από την τήρηση των παραπάνω διατυπώσεων, η τροποποίηση δεν παρέχει αποτελέσματα.

Μείωσις του εταιρικού κεφαλαίου

Άρθρον 41.-1. Η μείωσις του εταιρικού κεφαλαίου δύναται να γίνη μόνον δια τροποποιήσεως της εταιρικής συμβάσεως, κατόπιν αποφάσεως της συνελεύσεως των εταιρών, λαμβανομένης τουλάχιστον δια της εν άρθρω 38 παρ.1 πλειοψηφίας. εν τη αποφάσει αναγράφεται ο σκοπός της μειώσεως, το ποσόν αυτής ως και ο τρόπος καθ' ον η μείωσις θα πραγματοποιηθή.

2. Ως μείωσις του εταιρικού κεφαλαίου λογίζεται η κατά τας διατάξεις του παρόντος νόμου καταβολή εις εξερχόμενον ή αποκλειόμενον εταιρον της αξίας της μερίδος συμμετοχής αυτού.

3. Κατ' ουδεμίαν περίπτωσιν δύναται το εταιρικό κεφάλαιον να μειωθή κάτω των 200.000 δραχμών, ουδέ τα εταιρικά μερίδια κάτω των 10.000 δραχμών.

Διατυπώσεις μειώσεως

Άρθρον 42.-1. Η λόγω μειώσεως του εταιρικού κεφαλαίου τροποποιήσις της εταιρικής συμβάσεως δύναται να γίνη μόνον μετά πάροδον δύο μηνών από της επιμελείας των διαχειριστών δημοσιεύσεως άπαξ εις το κατά το άρθρον 8 §3 Δελτίον και δις εις μίαν τουλάχιστον ημερησίαν εφημερίδα, εκδιδομένων εν τη έδρα της εταιρείας, περιλήψεως της περί μειώσεως του κεφαλαίου αποφάσεως της συνελεύσεως, εφ' όσον εντός της προθεσμίας ταύτης, ουδείς των προ της τελευταίας δημοσιεύσεως δανειστών της εταιρείας, διατυπώση εγγράφως προς την εταιρείαν τας αντιρρήσεις του.

2. Αιτήσει της εταιρείας, δύναται ο Πρόεδρος των Πρωτοδικών, κατά την διαδικασίαν του άρθρου 634 της Πολιτικής Δικονομίας δικάζων, να επιτρέψη την μείωσιν του εταιρικού κεφαλαίου παρά τας αντιρρήσεις των εν τη προηγουμένη παράγραφω δανειστών, εάν κρίνη ότι το κεφάλαιον της εταιρείας είναι επαρκές δια την ικανοποίησιν των αντιλεγόντων δανειστών, ή εάν η εταιρεία παρέχη επαρκή ασφάλειαν.

Μείωσις του εταιρικού κεφαλαίου λόγω εξόδου εταιρου.

Άρθρον 43.-1. Κατά πάσαν περίπτωσιν, καθ' ην κατά τας διατάξεις του παρόντος νόμου, εις ή τινές των εταιρών εξέρχονται της εταιρείας, η προς αυτούς καταβολή της αξίας της μερίδος συμμετοχής των δεν δύναται να γίνη προ της λόγω μειώσεως του εταιρικού κεφαλαίου, τροποποιήσεως της εταιρικής συμβάσεως, κατά τας διατάξεις των άρθρων 41 και 42.

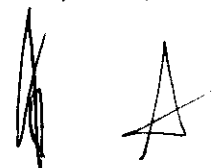
2. Εάν δεν ληφθή απόφασις υπό της συνελεύσεως περί μειώσεως του εταιρικού κεφαλαίου, εντός δέκα πέντε ημερών από της κοινοποιήσεως προς την εταιρείαν της προσδιοριζούσης την αξίαν της μερίδος συμμετοχής του εξερχομένου εταίρου αποφάσεως του Προέδρου των Πρωτοδικών, ή εάν δεν ακολουθήση εντός ευλόγου χρόνου, η εν άρθρω 42 αναγραφόμενη διαδικασία ο εξερχόμενος εταίρος δύναται να ζητήση παρά του Δικαστηρίου την λύσιν της εταιρείας.

3. Αι διατάξεις των προηγουμένων παραγράφων δεν εφαρμόζονται εν περιπτώσει σύγχρονου αυξήσεως του εταιρικού κεφαλαίου κατά ίσον τουλάχιστον ποσού.

Β) Το άρθρο 5 § 1 της 1068526/2620/ΔΜ/ 9 Ιουνίου 1998 Απόφασης Υπουργού Οικονομικών «Καθορισμός διαδικασιών και δικαιολογητικών κατά την υποβολή δηλώσεων έναρξης, μεταβολής και διακοπής εργασιών (ΦΕΚ 634/Β?24.6.98) με τίτλο – Δήλωση Μεταβολής εργασιών – ορίζει « Τα Φυσικά, Νομικά Πρόσωπα και Ενώσεις Προσώπων της παρ. 1 του άρθρου 1 της παρούσας, για οποιαδήποτε μεταβολή όπως, αλλαγή της επωνυμίας, του τόπου επαγγελματικής εγκατάστασης, του αντικειμένου εργασιών αλλαγής μελών η εταιρών, πραγματοποίηση ενδοοικονομικών αποκτήσεων και παραδόσεων αγαθών, ίδρυσης ή κατάργησης υποκαταστημάτων – γραφείων – αποθηκών κλπ υποχρεούνται να υποβάλλουν στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. την αντίστοιχη κατά περίπτωση, δήλωση μεταβολής εργασιών. . . ».

Περαιτέρω το άρθρο 8 παρ. 5 της άνω Υπουργικής Αποφάσεως ορίζει «Μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών έναρξης, μεταβολής ή διακοπής εργασιών, χορηγείται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. η αντίστοιχη βεβαίωση».

II.A) Από την προαναφερθείσα διάταξη της παρ. 3 εδ. β' του άρθρου 33 του Ν. 3190/1955 που πρέπει κατά διασταλτική της ερμηνεία να θεωρηθεί ότι αναφέρεται όχι μόνο στον αποκλειόμενο εταίρο αλλά και στους κατά την παρ.1 και 2 του ίδιου άρθρου εξερχομένους της εταιρείας, προκύπτει, ότι μέχρι της καταβολής στον εξερχόμενο εταίρο της αξίας της μερίδος συμμετοχής του αυτός διατηρεί την εταιρική του ιδιότητα δικαιούμενος να μετέχει των συνελεύσεων ή να αναμειγνύεται εις την διεξαγωγή των υποθέσεων της εταιρείας, των αποτελεσμάτων της διαπλάσεως (έξοδος του εταίρου), είτε με δήλωση του εταίρου και την παρ.1 του ως άνω άρθρου είτε κατά την παρ. 2 για

σπουδαίο λόγο με δικαστική απόφαση, να εξαρτώνται από την πλήρωση της αναβλητικής αίρεσης της καταβολής της αξίας της μερίδος συμμετοχής του **Σ**ταίρου (βλ. Αρείου Πάγου 1071/96), Ε. Περάκη «Το Δίκαιο της Εταιρείας περιορισμένης ευθύνης» Νομική Βιβλιοθήκη 1994, σελ 713, παρ. 59).

Β) Περαιτέρω, όπως, σαφώς, συνάγεται από την ερμηνεία των διατάξεων των άρθρων 41 και 42 του Ν. 3190/55, η μη τήρηση των διατυπώσεων των αναφερομένων στα άνω άρθρα 41 και 42, όπως, όταν δεν λαμβάνεται για οιονδήποτε λόγο απόφαση από την συνέλευση για μείωση του εταιρικού κεφαλαίου, ο εξερχόμενος εταίρος δεν μπορεί να αναλάβει την προσδιορισθείσα δικαστικώς αξία της μερίδος του, διότι αυτή αν δεν τηρηθούν οι διατάξεις των άρθρων 41 και 42 δεν είναι δικαστικώς επιδιώξιμη (βλ. Α.Π. 811/86 ΝοΒ 35, 747). Στην περίπτωση αυτή ο εξελθών εταίρος δικαιούται να ζητήσει από το αρμόδιο Δικαστήριο την λύση της εταιρείας προκειμένου κατά το στάδιο της εκκαθάρισης που ακολουθεί αναγκαιώς την λύση (άρθρο 46 Ν.3190/1955) να μπορέσει να εισπράξει την αξία της μερίδος τους.

ΙΙΙ.) Κατόπιν των ανωτέρω στο τεθέν ερώτημα προσήκει κατά την ομόφωνη γνώμη των μελών του τμήματος η απάντηση ότι για τη χορήγηση δήλωσης μεταβολής εργασιών σε περίπτωση εξόδου εταίρου από εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) σύμφωνα με το άρθρο 33 παρ.2 του ν. 3190/1955 δεν αρκεί η απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου, αφού η απώλεια της εταιρικής ιδιότητας δεν συντελείται με την τελεσιδικία της (υποκειμένης σε ένδικο μέσα. (Ολ. Αρείου Πάγου 754/1986) απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου η οποία αναγνωρίζει την ύπαρξη και τη σπουδαιότητα του προτεινομένου λόγου και επιτρέπει τη ζητούμενη έξοδο αλλά από την καταβολή της προσδιορισθείσας με την απόφαση αυτή αξίας της μερίδος συμμετοχής του εξερχομένου εταίρου.

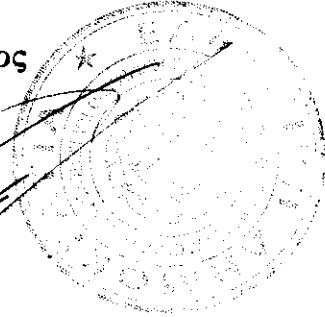
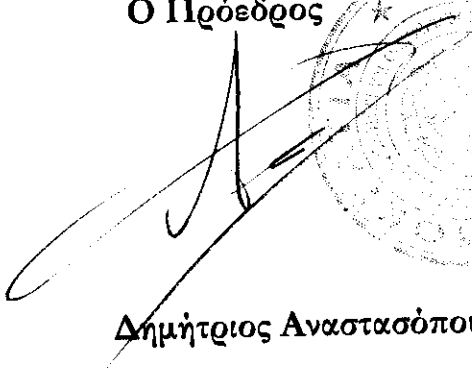
Σε περίπτωση, όμως, που ο εξερχόμενος εταίρος ΕΠΕ παραιτείται από την αξίωση καταβολής σ' αυτόν της αξίας της μερίδας συμμετοχής του και αναφέρεται τούτο ρητά στην δικαστική απόφαση καθώς επίσης και ότι δεν τίθεται για το λόγο αυτό θέμα προσδιορισμού της αξίας της μερίδας συμμετοχής του, ο εν λόγω εταίρος θεωρείται ότι απώλεσε την ιδιότητα του μέλους της ΕΠΕ με την τελεσιδικία της σχετικής απόφασης

με συνέπεια και ειδικώς για την περίπτωση αυτή να επιτρέπεται η χορήγηση της σχετικής βεβαίωσης από την τελεσιδικία της απόφασης αυτής.

Θεωρήθηκε

Αθήνα, 23 / 4 / 2009

Ο Πρόεδρος

Δημήτριος Αναστασόπουλος

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Ο Εισηγητής

Αθανάσιος Τσουκάνης

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.